

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ג באב, תשע"ז
15 באוגוסט, 2017
237/2017

לקט נתונים בנושא תנאים פיזיים ומצוקות של מועסקים מתוך הסקר החברתי 2016

Selected Data about Physical Conditions and Distress of Employees in Israel from the 2016 Social Survey

בקרב מועסקים בני 20 ומעלה

- 20% מהמועסקים חשים כי בריאותם או ביטחונם בסכנה בגלל העבודה: 5% (170 אלף איש) חשים כך במידה רבה ו-15% (531 אלף איש) חשים כך במידה מסוימת.
- בקרב העובדים המקצועיים (בחקלאות, בבינוי, בתעשייה ובתחומים אחרים) והבלתי-מקצועיים¹ - 42% חשים סכנה לבריאותם או לביטחונם.
- כמחצית מהמועסקים (51%) מדווחים כי עבודתם כרוכה בעמידה לפחות במחצית מהזמן. בקרב העובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים, השיעור עולה ל-77%.
- 36% מהמועסקים, 1.2 מיליון איש, מדווחים כי עבודתם כרוכה בתנחות מעייפות ומכאיבות², כשני שלישים (65%) מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים.
- חמישית מהמועסקים (20%, 688.5 אלף איש) חשופים לטמפרטורה גבוהה³, 43% מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים; 19% חשופים לטמפרטורה נמוכה מדי (בפנים או בחוץ).
- 22% מהמועסקים, 747.8 אלף איש, חשופים בעבודתם לגזים ולחומרים אשר עלולים לפגוע בבריאותם, קרוב למחצית (46%) מהעובדים המקצועיים (בחקלאות, בבינוי, בתעשייה ובתחומים אחרים) והבלתי-מקצועיים.
- 46% מהמועסקים, 1.6 מיליון איש, חווים מתח או לחץ נפשי בעבודתם.
- 9.4% מהמועסקים, 326.8 אלף איש, נחשפו בשנה האחרונה לאלימות מילולית במסגרת עבודתם.
- 9.5% מהמועסקים חשו אפליה במקום העבודה בשנה האחרונה, מסיבות של דת, מין, מוצא וכד'.

לנתוני התרשים

הסקר החברתי מספק מידע על תנאי החיים ועל רווחתה של האוכלוסייה בישראל בנושאי דיור, בריאות ובעיות בתפקוד יומיומי, דת ורמת דתיות, לימודים והשכלה, שימוש במחשב ובאינטרנט, תעסוקה, יציאה לנופש, קשרים חברתיים, פעילות התנדבותית, שביעות רצון מתחומים שונים ומצב רגשי, מצב כלכלי והכנסות. אוכלוסיית הסקר היא בני 20 ומעלה. בינואר עד דצמבר 2016 רואיינו כ-7,050 איש בני 20 ומעלה מכל רחבי הארץ, המייצגים כ-5.4 מיליון איש בגילים האלה.

במסגרת הסקר נבחנו נושאים שונים בהרחבה. בשנת 2016 נבחנו הנושאים תנאי עבודה ובטיחות בעבודה, התארגנויות עובדים וזכויות עובדים.

זוהי הודעה שניה עם ממצאי הסקר. ההודעה הראשונה עסקה בתנאי העסקה ומאפייני העבודה.

¹ זוהי אחת מהקבוצות שאליה סווגו המועסקים, ראו פירוט בעמוד הבא.

² לפחות במחצית מהזמן.

³ חשופים לטמפרטורה אשר גורמת להזעה גם כשאינם עובדים, לפחות מחצית מהזמן.

מועסקים בני 20 ומעלה, 2016

בסקר החברתי 2016 נאמדו כ-3.558 מיליון מועסקים. מהם: 5% (170 אלף איש) חשים כי בריאותם או ביטחונם בסכנה בגלל העבודה במידה רבה; 15% (531 אלף איש) חשים כך במידה מסוימת; 12% לא כל כך חשים סכנה ו-67% אינם חשים כלל כי ביטחונם או בריאותם בסכנה. תחושת הסכנה לבריאות ולביטחון המועסק משתנה בין המקצועות השונים.

לצורך האבחנה זוהו 3 קבוצות של משלחי יד, המתבססות על [הסיווג האחד של משלחי היד \(2011\)](#):

1. 2.1 מיליון מועסקים שמשלח ידם: מנהלים, בעלי משלח יד אקדמי, בעלי מקצועות חופשיים וטכניים, הנדסאים, טכנאים ובעלי משלחי יש נלווים, פקידים ועובדי משרד; (מקביל לקבוצות 1-4 בסיווג משלחי היד).
2. 628.3 אלף עובדי שירותים ומכירות; (מקביל לקבוצה 5 בסיווג).
3. 687.3 אלף עובדים מקצועיים בחקלאות, בבינוי, בתעשייה ובתחומים אחרים ועובדים בלתי-מקצועיים. ל-136.1 אלף משלח יד לא מזהה. (מקביל לקבוצות 6-9 בסיווג).

כאמור, 20% מהמועסקים חשים כי בריאותם או ביטחונם בסכנה בגלל עבודתם (במידה רבה או במידה מסוימת). בקבוצת משלחי היד הראשונה, 13% חשים כי בריאותם או ביטחונם בסכנה; בקרב עובדי שירותים ומכירות (הקבוצה השנייה) - 21% חשים בסכנה; בקרב העובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים (הקבוצה השלישית) - 42% חשים בסכנה לבריאותם או לביטחונם, מתוכם: 72% מדווחים שיידעו אותם על הסכנות הקשורות בביצוע עבודתם, 27% דיווחו שלא יידעו אותם. בראש המקצועות השכיחים שבהם אחוז גבוה של מועסקים שמרגישים שעבודתם מסכנת את בריאותם או את ביטחונם נמצאים השוטרים, הסוהרים והכבאים: 62% מהם מרגישים שעבודתם מסוכנת. כמו כן, 60% מהאחיות ו-51% מהנהגים חשים כך. 23% מהמועסקים, 806.1 אלף איש, מעידים כי עבודתם מחייבת לבישת ציוד מגן אישי, אולם 20% מהם מעידים כי לא תמיד הם לובשים את ציוד המגן.

בעיות וסיכונים בעבודה

בעיות הכרוכות באופי העבודה

כמחצית מהמועסקים (51%) מדווחים כי עבודתם כרוכה בעמידה לפחות מחצית מהזמן. בקרב העובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים, האחוז עולה ל-77%. 36% מהמועסקים, 1.2 מיליון איש, מדווחים כי עבודתם כרוכה בתנחות מעייפות ומכאיבות⁴, כשני שלישים (65%) מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים. 21%, 711.9 אלף מועסקים, מעידים כי עבודתם כוללת הרמה או נשיאה של משאות כבדים⁴, כמעט מחצית (46%) מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים. כרבע (24%) מהמועסקים, 838.8 אלף איש, חשופים בעבודתם לרעש בעוצמה חזקה⁴, כמחצית (52%) מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים. חמישית מהמועסקים (20%) חשופים לטמפרטורה גבוהה⁵, 43% מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים. 19% חשופים לטמפרטורה נמוכה מדי (בפנים או בחוץ).

⁴ לפחות במחצית מזמן עבודתם.

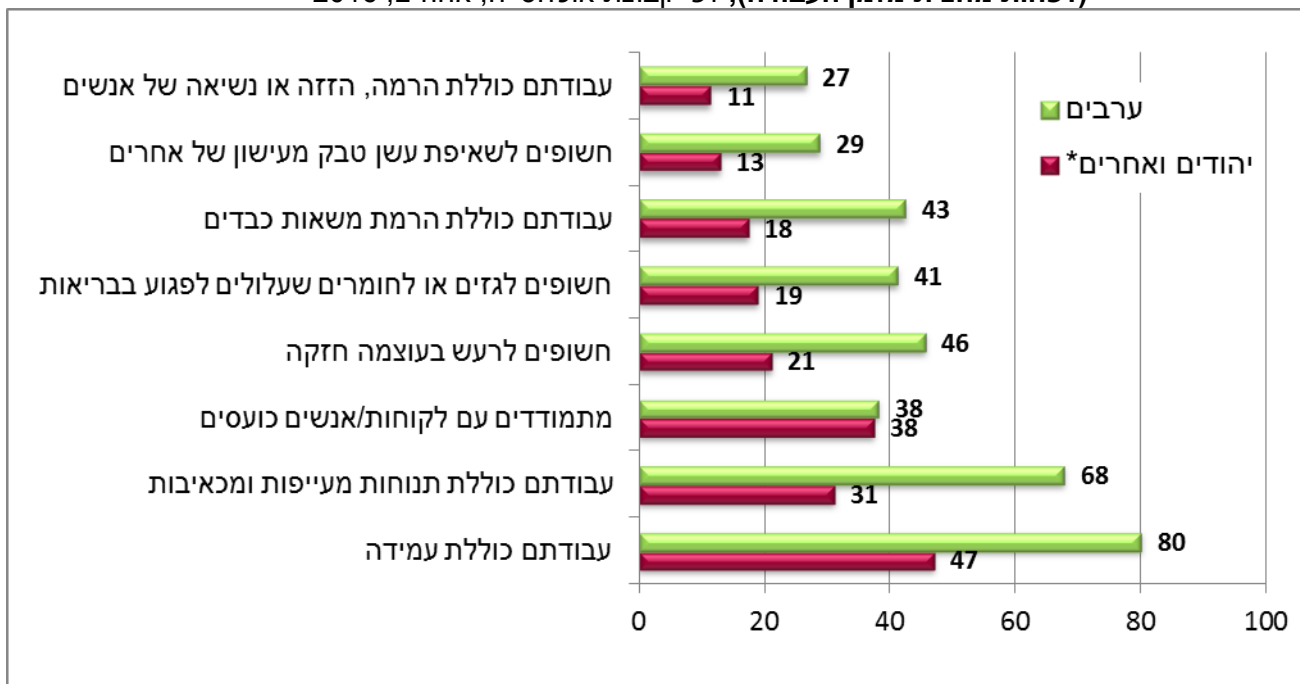
⁵ טמפרטורה אשר גורמת להזעה גם כשאינם עובדים, לפחות מחצית מהזמן.

חשיפה⁶ לחומרים שעלולים לפגוע בבריאות

22% מהמועסקים, 747.8 אלף איש, חשופים בעבודתם לגזים ולחומרים אשר עלולים לפגוע בבריאותם, קרוב למחצית (46%) מהעובדים המקצועיים (בחקלאות, בבינוי, בתעשייה ובתחומים אחרים) והבלתי-מקצועיים:

- 16% מהמועסקים חשופים לשאיפת עשן או גזים כגון גזי ריתוך, גזי פליטה, לאבקה או לאבק⁷, יותר משליש (37%) מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים.
  - 15% מציינים כי הם עובדים עם חומרים כימיים, 27% מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים.
  - 13% מדווחים כי הם עובדים עם חומרים הגורמים למחלות⁸, 20% מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים.
  - 12% חשופים לשאיפת אדים מזיקים⁹, 24% מהעובדים המקצועיים והבלתי-מקצועיים.
  - 15% מהמועסקים חשופים לשאיפת עשן טבק מעישון של אחרים. גם בעיה זו מאפיינת יותר עובדים מקצועיים ובלתי-מקצועיים - 27% מהם מדווחים על כך.
- בחלוקה לקבוצות אוכלוסייה, מועסקים ערבים מדווחים על בעיות בתנאי העבודה באחוזים גבוהים יותר מיהודים, כמפורט בתרשים 1.

תרשים 1. מועסקים בני 20 ומעלה הנחשפים בעבודתם לסיכונים וגורמים המשפיעים לרעה על הבריאות (לפחות מחצית מזמן העבודה), לפי קבוצת אוכלוסייה, אחוזים, 2016

* קבוצת ה'אחרים' כוללת חסרי סיווג דת ונוצרים שאינם ערבים.

⁶ לפחות במחצית מזמן העבודה.

⁷ כגון אבק עץ, אבק מינרלי וכד'.

⁸ כגון: פסולת, נוזלי גוף, חומרי מעבדה וכד'.

⁹ כגון: ממיסים או מדללים.

חוויות ותחושות במקום העבודה

38% מהמועסקים מתמודדים עם **לקוחות כועסים**, 46% מהעובדים בשירותים ובמכירות. 46%, 1.6 מיליון מועסקים, חווים מתח או לחץ נפשי בעבודתם - 16% לעיתים קרובות ו-30% נוספים מדי פעם. בקרב קבוצת משלחי היד הראשונה האחוז גבוה יותר: 19% חווים מתח או לחץ נפשי לעיתים קרובות ו-34% נוספים חווים זאת מדי פעם.

המקצועות העיקריים שבהם נמצא אחוז גבוה של מועסקים החשופים ללחץ ומתח (לעיתים קרובות או מדי פעם): אחיות (75%); מורים בבי"ס יסודי (66%); רופאים ועורכי דין (65%); מנכ"לים ומנהלים (61%).
בחודש האחרון, 9.4% מהמועסקים, 326.8 אלף איש, נחשפו לאלימות מילולית במסגרת עבודתם, גברים ונשים בשיעור דומה; 4% מהמועסקות, 58.4 אלף נשים, נחשפו לתשומת לב מינית לא רצויה; 5%, 172.5 אלף מועסקים, דיווחו על איומים או התנהגות משפילה במקום עבודתם, גברים ונשים בשיעור דומה; 2%, 77.9 אלף מועסקים, חוו אלימות פיזית בשנה האחרונה, גברים ונשים בשיעור דומה; 3.5%, 123.1 אלף מועסקים, חוו בריונות או הטרדה, גברים ונשים בשיעור דומה.

תחושת אפליה במקום העבודה: 9.5% מהמועסקים חשו אפליה במקום העבודה בשנה האחרונה, מסיבות של דת, מין, מוצא וכד'. 14% מהערבים חשו מופלים במקום עבודתם על רקע לאום, 3.9% מהנשים חשו אפליה בעבודה על רקע מין, 7.1% מהמועסקים שאינם יהודים חשו אפליה על רקע דתי.

[דף הסקר החברתי באתר הלמ"ס](#)

[שאלון ונושאי הסקר החברתי 2016](#)

[מחולל הלוחות - הסקר החברתי](#)

[סקר תנאי העבודה באירופה](#)